GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BASİT USULE TABİ MÜKELLEFLER İÇİN VERGİ REHBERİ

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Ocak/2021

www.gib.gov.tr

ÜCRETSİZDİR

Ayrıntılı Bilgi İçin;

Bu Rehber, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Mevzuat bilgilerine ve güncel haberlere, Başkanlığımız;

- İnternet sayfasından,
- Sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,

ulaşabilirsiniz.

2020 Yılına Ait Beyannamenizi 1 Şubat - 1 Mart 2021 Tarihleri Arasında Defter-Beyan Sisteminden Vermeyi Unutmayınız.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Ocak / 2021

Yayın No: 369

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ.....4

A. BASİT USULDE VERGİLENDİRİLECEK MÜKELLEFLER.....4

1. Basit Usule Tabi Olmanın Şartları.....4
   1.1. Basit usule tabi olmanın genel şartları.....5
   1.2. Basit usule tabi olmanın özel şartları.....5
2. Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar.....6
   2.1. Gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınan mükellefler.....7
3. Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları.....8
4. Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş.....8
5. Gerçek Usulden Basit Usule Geçiş.....8
6. Basit Usulde Vergilendirmede Özellik Gösteren Durumlar.....9

B. BASİT USULDE VERGİLENDİRİLEN MÜKELLEFLERDE DEFTER-BEYAN SİSTEMİ.....10

C. BASİT USULDE VERGİLENDİRME.....11

1. Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti.....11
   1.1. Şehir içi yolcu taşımacılığı yapan mükellefler için hasılat esaslı kazanç tespiti uygulaması.....12
2. Beyan Edilecek Gelir Üzerinden Yapılacak İndirimler.....13
   2.1. Basit usulde yıllık kazanç indirimi.....14
   2.2. Engellilik indirimi.....14
3. Vergiye Uyumlu Mükelleflere %5 Vergi İndirimi.....16
4. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası.....17
5. 2020 Takvim Yılı Gelirlerine Uygulanacak Vergi Tarifesi.....17
6. Basit Usulde Ticari Kazancın Beyanı.....18
   6.1. Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi'nin (Beyana tabi geliri sadece basit usulde tespit edilen mükellefler için) verilmesi.....18
   6.2. Basit usule tabi mükellefler için Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi verilme zamanı ve yeri.....18
7. Verginin Ödenme Zamanı.....18
8. Verginin Ödenme Şekli.....19

D. BASİT USULE İLİŞKİN DİĞER HUSUSLAR.....19

1. Basit Usule Tabi Mükelleflerin Bildirim Yükümlülüğü.....19
   1.1. İşe Başlama.....19
   1.2. Değişiklikler (Adres Değişikliği, İş Değişikliği, İşletmede Değişiklik).....19
   1.3. İşi Bırakma.....20
2. Basit Usule Tabi Mükelleflerde Belge Düzeni.....20
   2.1. Kullanılacak belgeler.....20
   2.2. Belge temini.....20
   2.3. Belge düzenlenmesinde uyulacak esaslar.....20
   2.4. Belgelerin iptali.....21
   2.5. Kayıtların tutulması.....21
   2.6. İktisadi kıymetlerin satışında belge düzenlenmesi.....21
   2.7. Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilen mükelleflerin durumu.....22
3. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü.....22
4. Tevsik Zorunluluğu.....22
5. Vergi Levhalarının Alınması ve Bulundurulması.....23
6. Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması.....23
7. Yanında İşçi Çalıştıran Basit Usule Tabi Mükelleflerin Sorumluluğu.....23
8. İşyerinin Kira Olması Halinde Kira Ödemesi.....24
9. Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerde Katma Değer Vergisi Uygulaması.....24
10. Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerde Özel Tüketim Vergisi Uygulaması.....25
11. Geçmiş Yıl Zararlarının Mahsubu.....25

GİRİŞ

2020 yılında ticari kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerin vergilendirilmesine yönelik olarak hazırlanan bu Rehberde; basit usulde vergilendirilen mükellefler, basit usule tabi olmanın genel ve özel şartları, basit usulden yararlanamayacak olan mükellefler, basit usulde ticari kazancın tespiti, yıllık beyannamenin Defter-Beyan Sistemi üzerinden verilmesi, beyannameye dâhil edilen kazançtan yapılacak indirimler ile beyannamenin verilme zamanı ve verginin ödenmesi konularında açıklamalar yer almaktadır.

A. BASİT USULDE VERGİLENDİRİLECEK MÜKELLEFLER

Gelir vergisine tabi olan ticaret ve sanat erbabı, kazancın tespit usulü bakımından ikiye ayrılmaktadır.

- Basit usulde gelir vergisine tabi olanlar.
- Gerçek usulde (bilanço ve işletme hesabı esası) gelir vergisine tabi olanlar.

Basit usulde vergilendirme kapsamında bulunan mükelleflere, gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden farklı olarak bir takım kolaylıklar sağlanmıştır.

Basit usulde vergilendirmenin mükelleflere sağladığı avantaj ve kolaylıklar:

- Kazancı basit usulde tespit edilen mükellefler tarafından;
  - Defter tutulmaz,
  - Vergi tevkifatı yapılmaz ve Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi verilmez (Ancak 5510 sayılı Kanun'a göre sigortalı çalışanları bildirmekle yükümlü olanlar, Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi vermek zorundadırlar.),
  - Geçici Vergi Beyannamesi verilmez ve geçici vergi ödenmez,
  - Teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden istisna olduğundan Katma Değer Vergisi Beyannamesi verilmez,
  - Ticari kazancın tespitinde amortismana tabi iktisadi kıymet alışları ve satışları dikkate alınmaz,
- Ticari kazançlarına 2020 yılı için 13.000 TL (2021 yılı için 14.000 TL) kazanç indirimi yapılır,
- Genç girişimcilere ilişkin 75.000 TL'lik kazanç istisnasından yararlanabilirler (Bu istisna ile kazanç indiriminden birlikte yararlanılamaz.),
- Engellilik indiriminden faydalanabilirler,
- Vergiye uyumlu mükelleflere sağlanan %5 oranındaki vergi indiriminden yararlanabilirler.

Alınan ve verilen belgelerin kayıtları "Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" düzenlenen meslek odası veya meslek mensupları aracılığıyla Defter-Beyan Sistemi üzerinden tutulur.

1. Basit Usule Tabi Olmanın Şartları

Gelir Vergisi Kanunu'nun 47'nci ve 48'inci maddelerinde yer alan genel ve özel şartları topluca taşımak şartıyla basit usulde vergilendirmeden yararlanılacaktır.

1.1. Basit usule tabi olmanın genel şartları

1. Kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak (işinde yardımcı işçi ve çırak kullanmak, seyahat, hastalık, ihtiyarlık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak bilfiil işinin başında bulunmamak bu şartı bozmaz. Ölüm halinde, iş sahibinin dul eşi veya küçük çocukları namına işe devam olunduğu takdirde, bunların bilfiil işin başında bulunup bulunmamalarına bakılmaz.),

2. İşyeri mülkiyetinin iş sahibine ait olması halinde emsal kira bedeli, kiralanmış olması halinde yıllık kira bedeli toplamı;

   - Büyükşehir belediye sınırları içinde 2020 takvim yılı için 11.000 TL'yi aşmamak (2021 takvim yılı için 12.000 TL)
   - Diğer yerlerde 2020 takvim yılı için 7.000 TL'yi aşmamak (2021 takvim yılı için 7.600 TL)

3. Ticari, zirai veya mesleki faaliyetler dolayısıyla gerçek usulde gelir vergisine tabi olmamak.

1.2. Basit usule tabi olmanın özel şartları

1. Satın aldıkları malları olduğu gibi veya işledikten sonra satanların;
   - Yıllık alımları tutarının 2020 takvim yılı için 140.000 TL'yi aşmaması (2021 takvim yılı için 150.000 TL) veya,
   - Yıllık satışları tutarının 2020 takvim yılı için 220.000 TL'yi aşmaması (2021 takvim yılı için 240.000 TL),

2. (1) numaralı bentte yazılı olanların dışındaki işlerle uğraşanların bir yıl içinde elde ettikleri gayri safi iş hâsılatının;
   - 2020 takvim yılı için 70.000 TL'yi aşmaması (2021 takvim yılı için 76.000 TL),

3. (1) ve (2) numaralı bentlerde yazılı işlerin birlikte yapılması halinde, yıllık satış tutarı ile iş hasılatı toplamının;

   - 2020 takvim yılı için 140.000 TL'yi aşmaması (2021 takvim yılı için 150.000 TL),

gerekmektedir.

4. Kâr hadleri emsallerine göre düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için özel hadler;

Milli Piyango bileti, akaryakıt, şeker ve bunlar gibi kâr hadleri emsallerine nazaran bariz şekilde düşük olarak tespit edilmiş bulunan emtia için, (1) ve (3) numaralı sıralarda yazılı hadler yerine ilgili Bakanlıkların görüşü alınmak suretiyle, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenecek alım satım hadleri uygulanır.

Buna göre, anılan maddelerin ticaretini yapan mükelleflerin 2021 takvim yılında da basit usulden yararlanabilmeleri için alış, satış veya hasılatlarının 31.12.2020 tarihi itibarıyla 313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde belirtilen aşağıdaki hadleri aşmaması gerekmektedir.

Emtianın Cinsi	Büyükşehir Belediye Sınırları Dışında Kalan Yerlerde		Büyükşehir Belediye Sınırları İçinde Kalan Yerlerde	
	Yıllık Alım Ölçüsü (TL)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL)	Yıllık Alım Ölçüsü (TL)	Yıllık Satış Ölçüsü (TL)
Değerli Kâğıt	250.000	280.000	310.000	360.000
Şeker–Çay	190.000	250.000	240.000	300.000
Milli Piy.Bil., Hemen Kazan, Süper Toto vb.	190.000	250.000	240.000	300.000
İçki (Bira ve Şarap Hariç) - İspirto–Sigara–Tütün	190.000	250.000	240.000	300.000
Akaryakıt (LPG hariç)	280.000	300.000	360.000	420.000

2021 yılında beyanname verecek olan mükellefler 2020 takvim yılı için geçerli olan tutarları esas alacaklardır.

Örnek 1: Bartın ilinde öteden beri manavlık faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Mükellef (A)'nın bu faaliyeti dolayısıyla 01.01.2020 – 31.12.2020 tarihleri arasında yapmış olduğu alımlarının tutarı 120.000 TL, satışlarının tutarı 200.000 TL'dir. Mükellefin işyeri kira tutarı ise 01.01.2020 tarihi itibarıyla yıllık 6.600 TL'dir.

2020 yılında basit usule tabi mükellefler için belirlenen yıllık alım haddi 140.000 TL, yıllık satış haddi 220.000 TL, kira bedeli ise 7.000 TL'dir. Buna göre; manavlık faaliyetinde bulunan Mükellef (A)'nın yıllık alım, satım tutarı ile kira bedeli, belirtilen sınırları aşmadığından dolayı 2021 yılında da basit usulde vergilendirilmeye devam edecektir.

2. Basit Usulden Yararlanamayacak Olanlar

1. Kollektif şirket ortakları ile komandit şirketlerin komandite ortakları.
2. İkrazat (ödünç para verme) işleriyle uğraşanlar.
3. Sarraflar ile kıymetli maden ve mücevherat alım satımı ile uğraşanlar.
4. Gelir Vergisi Kanunu'nun 94'üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişi ve kurumlara karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenler ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanlar.
5. Sigorta prodüktörleri.
6. Her türlü ilan ve reklam işleriyle uğraşanlar veya bu işlere tavassut (aracılık) edenler.
7. Gayrimenkul ve gemi alım satımı ile uğraşanlar.
8. Tavassut (aracılık) işi yapanlar (dayıbaşılar hariç).
9. Maden işletmeleri, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri, tuğla ve kiremit harmanları işletenler.
10. Şehirlerarası yük ve yolcu taşımacılığı yapanlar ile treyler, çekici ve benzerlerinin sahip veya işleticileri (yapısı itibarıyla sürücüsünden başka on dört ve daha aşağı oturma yeri olan ve insan taşımaya mahsus motorlu kara taşıtları ile yolcu taşıyanlar hariç).
11. Cumhurbaşkanınca kararlaştırılan iş grupları, sektörler, il ve ilçeler, büyükşehir belediyeleri dâhil olmak üzere il ve ilçelerin belediye sınırları (mücavir alanlar dâhil), belediyelerin nüfusları, yöreler itibarıyla veya sabit bir işyerinde faaliyette bulunulup bulunulmadığına göre gerçek usulde vergilendirilmesi gerekli görülenler.

2.1. Gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınan mükellefler

Bugüne kadar çıkarılan 8/5521, 92/2683 ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınan mükellefler aşağıda yer almaktadır.

• 95/6430 Sayılı BKK ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile büyükşehir belediyesi olan illerin (Erzurum, Diyarbakır, Sakarya ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerden, yeni bağlanan mahallelerle birlikte 2000 yılı genel nüfus sayımındaki nüfusu 30.000'den az olan yerler ile 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında büyükşehir belediyesi kurulan ve büyükşehir belediyesi sınırları içerisine alınan yerler hariç) mücavir alan sınırları dâhil olmak üzere **büyükşehir belediye sınırları içinde aşağıda belirtilen faaliyetleri yapan mükellefler**, gerçek usulde vergilendirilme kapsamına alınmıştır.

a) Her türlü emtia imalatı ile uğraşanlar
b) Her türlü emtia alım-satımı ile uğraşanlar
c) İnşaat ile ilgili her türlü işlerle uğraşanlar
d) Motorlu taşıtların her türlü bakım ve onarım işleriyle uğraşanlar
e) Lokanta ve benzeri hizmet işletmelerini işletenler
f) Eğlence ve istirahat yerlerini işletenler

Bu mükellefler, basit usulden yararlanmaya ilişkin genel ve özel şartları taşıyıp taşımadıklarına bakılmaksızın gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 9'uncu maddesinde yer alan esnaf muaflığına ilişkin şartları topluca taşıyanlar, 95/6430 sayılı BKK kapsamına girmediklerinden, esnaf muaflığından yararlanabilmektedirler.

• 8/5521 Sayılı BKK ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

Zirai mahsul satın alarak bu mahsulleri kısmen veya tamamen tüketici dışında kalanlara satan ticaret erbabı 01.01.1983 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır. Canlı hayvan alım-satımı faaliyeti anılan Kararname kapsamında değerlendirildiğinden, bu şekilde faaliyette bulunan mükellefler gerçek usulde vergilendirilecektir. Zirai mahsulün toptancı hallerinden veya ticari faaliyette bulunan sebze komisyoncularından sonraki teslim aşamaları 8/5521 sayılı Kararname kapsamı dışındadır.

• 92/2683 Sayılı BKK ile Gerçek Usulde Vergilendirme Kapsamına Alınan Mükellefler

Her türlü televizyon, video, radyo, teyp, müzik seti, disk-çalar, kamera, bilgisayar, soğutucu, çamaşır ve bulaşık makinesi, elektrikli süpürge, elektronik müzik aletleri, elektrikli dikiş makinesi ile elektrikle çalışan benzeri eşyaların alım-satımı ve üretimi ile uğraşan mükellefler 92/2683 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınmışlardır. Kararda yazılı malların yanında, diğer mal ve hizmetleri satan mükellefler de gerçek usulde vergilendirilmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen "elektrikle çalışan benzeri eşyalar" ibaresinden, doğrudan elektrik enerjisiyle çalışan veya elektrikle şarj edildikten sonra çalışan emtianın anlaşılması gerekmektedir. Bu Kararda belirtilen emtianın alım-satımı yoluyla ticaretinin yapılmasında,

eski, yeni veya kullanılmış olma ayrımına gidilmeksizin, Kararda yer alan emtiaların ticaretini yapanlar ile belirtilen işlerle uğraşan bütün mükellefler kapsama girmektedir.

Örnek 2: Gaziantep ilinde bilgisayar alım-satımı faaliyetinde bulunan Mükellef (B)'nin bu faaliyeti, 92/2683 sayılı Kararname kapsamında kaldığından bu mükellef gerçek usulde vergilendirilecektir.

3. Ortaklıklarda Basit Usule Tabi Olmanın Şartları

Ortaklıkların basit usule tabi olup olmadığının tespitinde, iş hacmi ölçüleri ile yıllık kira bedelleri toplu olarak dikkate alınır. Ortaklıklarda, ortakların birinin gerçek usule tabi olması diğer ortakları da gerçek usule tabi hale getirir.

Aynı işte ortak olarak çalışanlar hakkında, Gelir Vergisi Kanunu'nda belirtilen yıllık kira bedeli ve iş hacmi ölçüleri toplu olarak değerlendirilir.

4. Basit Usulden Gerçek Usule Geçiş

Basit usulün şartlarına haiz olanlardan, bu usulden yararlanmak istemediklerini yazı ile bildirenler dilekçelerinde belirttikleri tarihten veya izleyen takvim yılı başından, yeni işe başlayanlar ise işe başlama tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirileceklerdir.

Örnek 3: Eskişehir Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde kuaförlük yapan ve basit usulde vergilendirilen Mükellef (C), vergi dairesine verdiği dilekçe ile 22.07.2020 tarihinden itibaren gerçek usulde vergilendirme talebinde bulunmuştur. Mükellef (C), dilekçesinde belirttiği tarihten (22.07.2020) itibaren gerçek usulde vergilendirilecek olup, gerçek ve basit usulde tespit edilen ticari kazançlarını 2021 yılının Mart ayında birlikte beyan edecektir.

Basit usule tabi olmanın şartlarından herhangi birini takvim yılı içinde kaybedenler, ertesi takvim yılı başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

Diğer taraftan, Gelir Vergisi Kanunu'nun 51'inci maddesi kapsamındaki faaliyetlere başlayan mükellefler, bu faaliyetlerine başladıkları tarihten itibaren gerçek usulde vergilendirilecek olup, ticari kazançlarının basit usulde tespit edilmesi mümkün değildir.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri veya kullandıkları tespit edilenler, bu hususun kendilerine tebliğ tarihini takip eden ay başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirler.

5. Gerçek Usulden Basit Usule Geçiş

Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerin;

- Gelir Vergisi Kanunu'nda yazılı genel şartları topluca taşıması,
- Arka arkaya iki hesap dönemi iş hacminin özel şartlarda belirtilen hadlerden düşük olması,
- Yazılı talepte bulunması,

halinde, bu şartların gerçekleşmesini takip eden takvim yılından başlayarak basit usule geçmeleri mümkün bulunmaktadır. Gerçek usulde vergilendirilen mükellefler, bu şartın gerçekleşmesini izleyen yılın Ocak ayının başından otuz birinci günü akşamına kadar yazılı

olarak bağlı bulundukları vergi dairesine başvurmaları durumunda basit usulde vergilendirmeye geçebileceklerdir. Bu uygulama kapsamında, 01.01.2021 tarihinden itibaren gerçek usulden basit usule geçmeye ilişkin şartların tespitine ve iki yıllık sürenin hesabına 01.01.2019 tarihinden itibaren başlanacaktır.

Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenledikleri tespit edilenler hiçbir suretle basit usulde vergilendirilmezler.

Söz konusu mükelleflerin, anılan Kanun'un 51'inci maddesinde belirtilen faaliyetlerde bulunmaması ve diğer şartları da topluca taşımaları gerekmektedir.

Örnek 4: Bursa ilinde marangozluk faaliyeti nedeniyle öteden beri gerçek usulde vergilendirilen Mükellef (D)'nin 2019 ve 2020 yıllarında elde ettiği iş hâsılatı, ilgili yıllar için Gelir Vergisi Kanunu'nun 48'inci maddesinde yer alan hâsılat haddinin altında gerçekleşmiştir. Mükellef (D)'nin, diğer şartları da topluca taşıması ve 2021 yılının Ocak ayı içinde bağlı bulunduğu vergi dairesine yazılı olarak başvurması kaydıyla, 01.01.2021 tarihinden itibaren basit usulde vergilendirmeden yararlanması mümkündür.

Gerçek usulde vergilendirilmekte iken basit usulde vergilendirmeye geçen mükelleflerin, ellerinde bulunan belgeleri 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin 3.5 bölümündeki açıklamalar doğrultusunda iptal ettirmeleri gerekmektedir.

Ayrıca, gerçek usule tabi mükellefler ile basit usule tabi olmanın şartlarını kaybeden mükelleflerin; kendi istekleriyle işlerini terk etmeleri ya da eş ve/veya çocuklarına devretmeleri hallerinde terk veya devir tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönmeleri mümkün değildir. Söz konusu iki yıllık sürenin nasıl hesaplanacağına ilişkin açıklamalar 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nin 3.4 bölümünde yer almaktadır.

Gerçek usulde vergilendirmeden basit usulde vergilendirmeye geçiş ile ilgili ayrıntılı açıklamalar 283 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ve 93 Sıra No.lu Gelir Vergisi Sirküleri'nde yapılmıştır.

Örnek 5: Mükellef (E), gerçek usulde gelir vergisi mükellefi iken faaliyetini 08.06.2019 tarihinde terk etmiştir. Mükellef, 2020 yılında basit usule tabi olmanın şartlarını taşıyan Mükellef (F) ile ortak olarak kantin işletmeciliği faaliyetine başlamak istemektedir.

Mükellef (E)'nin gerçek usulde vergilendirildiği faaliyetini terk ettiği tarihi takip eden takvim yılı başından itibaren iki yıl sonra, diğer bir ifadeyle 01.01.2022 tarihinden itibaren diğer şartları da topluca taşıması kaydıyla basit usulde vergilendirmeden yararlanması mümkün bulunmaktadır. Bu nedenle anılan tarihten önce (01.01.2022) faaliyete başlaması halinde kendisi ve ortağının ticari kazançlarının gerçek usulde tespit edilmesi gerekmektedir.

6. Basit Usulde Vergilendirmede Özellik Gösteren Durumlar

- Basit usule tabi mükelleflerin birden fazla araçla veya birden fazla işyerinde ticari faaliyette bulunmaları, Gelir Vergisi Kanunu'nun 47'nci maddesinde yazılı "kendi işinde bilfiil çalışmak veya bulunmak" şartının ihlali anlamına geleceğinden, bu şekilde faaliyette bulunan mükelleflerin basit usulde vergilendirmeden yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.
- Gelir Vergisi Kanunu'nun 51'inci maddesinde basit usulden faydalanamayacak mükellefler bentler halinde sayılmıştır. Söz konusu maddenin verdiği yetkiye istinaden yayımlanan ve

büyükşehirlerde bazı faaliyetleri yapan mükelleflerin gerçek usulde vergilendirme kapsamına alındığı 12.01.1995 tarihli ve 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda, 02.07.2013 tarihli ve 2013/5080 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliğe göre, 12.11.2012 tarihli ve 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyesi kurulan ve büyükşehir belediyesi sınırları içerisine alınan yerler 95/6430 sayılı Kararname kapsamı dışına çıkartılmıştır.

Böylece, 6360 sayılı Kanun'la büyükşehir kurulan yerler ile büyükşehir belediyesi sınırları içerisine alınan yerlerde 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda sayılan iş grupları itibarıyla faaliyette bulunan mükelleflerin, diğer şartları da taşımaları kaydıyla basit usulde vergilendirilmelerine devam olunacaktır.

Örnek 6: Mükellef (G), Ankara ili Şereflikoçhisar ilçesinde manavlık faaliyetinde bulunmaktadır. 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına göre büyükşehir belediyesi olan illerde emtia alım satımı yapılması basit usulde vergilendirilmeye engel teşkil etmektedir. Ancak, 2013/5080 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan değişikliğe göre, 6360 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyesi kurulan ve büyükşehir belediyesi sınırları içerisine alınan yerler 95/6430 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamı dışına çıkartılmıştır. Bu nedenle, Mükellef (G) Gelir Vergisi Kanunu'nun 47 ve 48'inci maddelerinde yer alan genel ve özel şartları topluca taşımak şartıyla basit usulde vergilendirmeden yararlanacaktır.

Mükellef (G) için genel ve özel şartların tespitinde, büyükşehirler için geçerli olan tutarlar dikkate alınacaktır.

- Gerçek usulde vergilendirilmekte iken işini terk eden mükellefler ile basit usulün şartlarını kaybedenlerden gerçek usulde vergilendirilmeye başlamadan önce işini terk eden mükellefler, terk tarihini takip eden yılın başından itibaren iki yıl geçmedikçe basit usule dönemezler. Bu hüküm, işin eş veya çocuklara devri halinde de uygulanır.

B. BASİT USULDE VERGİLENDİRİLEN MÜKELLEFLERDE DEFTER-BEYAN SİSTEMİ

Basit usule tabi olan mükellefler; 01.01.2018 tarihinden itibaren defter-beyan sistemini kullanmak zorundadırlar. Sistem ile kayıtlarını elektronik ortamda tutabilecekler, vergi beyannamesi, bildirim ve dilekçeleri elektronik ortamda verebileceklerdir.

Basit usule tabi olan mükelleflerin, sistemi kullanmaya başlayacakları takvim yılından önceki ayın son gününe kadar (bu gün dâhil) **www.defterbeyan.gov.tr** adresi üzerinden veya gelir vergisi yönünden bağlı bulundukları vergi dairesi aracılığıyla başvuru yapmaları gerekmektedir.

Basit usule tabi mükellefler başvurularını;

- Kendileri,
- Aralarında 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nin ekinde (Ek:1) yer alan Defter-Beyan Sistemi Kullanımı Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi (Meslek Odaları ile Basit Usulde Vergilendirilen Üyeleri İçin)" düzenledikleri meslek odaları,
- 340 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ekinde yer alan "Elektronik Beyanname Gönderme Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" imzaladıkları meslek mensupları,

aracılığıyla yapabileceklerdir.

Yeni mükellefiyet tesis ettiren basit usul mükellefleri; kendileri veya yukarıda belirtildiği şekilde aracılık ve sorumluluk yetkisi verdiği meslek mensupları ya da meslek odaları aracılığıyla

işe başlama bildiriminin verildiği günü izleyen yedinci iş günü mesai saati sonuna kadar gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine başvuru yapacaklardır. Söz konusu başvuru işe başlama bildiriminin verildiği günü izleyen yedinci iş gününün sonuna (saat 23.59'a) kadar www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden de yapılabilecektir.

Basit usule tabi mükelleflerden;

- Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilenlerin, bu hususun kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden ay başından önce,
- Mevcut işine Gelir Vergisi Kanunu'nun 51'inci maddesinde belirtilen faaliyetleri ilave edenlerin, bu faaliyetlere ilişkin işe başlama bildiriminin verildiği günü izleyen yedinci iş günü sonuna kadar,
- Gerçek usulde vergilendirilmekte iken Gelir Vergisi Kanunu'nun 46'ncı maddesinde yer alan düzenleme gereği basit usule tabi olmayı yazı ile talep eden mükelleflerin ise, anılan maddede belirtilen şartların gerçekleştiği takvim yılının son gününe (bu gün dâhil) kadar,

kendileri veya aracılık ve sorumluluk yetkisi verdiği meslek odası veya meslek mensupları aracılığıyla www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden elektronik ortamda veya gelir vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine başvuru yapmaları gerekmektedir.

Sisteme, İnteraktif Vergi Dairesi (https://ivd.gib.gov.tr) ya da vergi dairelerinden alınan "kullanıcı kodu" ve "şifre" bilgileri ile www.defterbeyan.gov.tr adresi üzerinden giriş yapılacaktır.

Basit Usule tabi mükelleflerin alış ve giderleri ile satış ve hasılatlarına ilişkin üçer aylık kayıtlarını, izleyen ayın sonuna kadar Defter Beyan Sistemine kaydetmeleri gerekmektedir.

Defter-Beyan Sistemine ilişkin 486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

C. BASİT USULDE VERGİLENDİRME

1. Basit Usulde Ticari Kazancın Tespiti

Basit usulde ticari kazanç, bir hesap dönemi içinde elde edilen hasılat ile giderler ve satılan malların alış bedelleri arasındaki müspet farktır. Bu fark, faaliyetle ilgili olarak alınması ve verilmesi mecburi olan alış ve giderler ve hâsılatlara ilişkin belgelerde yazılı tutarlara göre hesaplanır.

Kazancın bu şekilde tespiti sırasında emtia ticareti ile uğraşanlarca;

- Hesap dönemi sonundaki emtia mevcudunun değeri hâsılata,
- Hesap dönemi başındaki emtia mevcudunun değeri giderlere,

ilave edilir. Ancak, kullanılan sabit kıymetler gider yazılmaz ve üzerlerinden amortisman hesaplanmaz.

Kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerin defter tutma yükümlülükleri bulunmamaktadır.

Basit usulde vergilendirilen mükellefler, kazancın tespiti ve Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma hükümleri hariç bildirme, vesikalar, muhafaza, ibraz, diğer ödevler, ceza hükümleri ile bu Kanun ve diğer kanunlarda yer alan ikinci sınıf tüccarlar hakkındaki hükümlere tabidirler.

Örnek 7: 2020 yılında Yalova ilinde manavlık faaliyetinde bulunan ve basit usulde vergilendirilen Mükellef (H)'nin işletme hesabı özeti aşağıdaki gibidir. Mükellefin %5 vergi indiriminden yararlandığını varsayarak ödenecek gelir vergisi şöyle hesaplanacaktır.

Dönem Başı Mal Mevcudu	40.000 TL
Dönem İçi Alışlar	80.000 TL
Giderler	35.000 TL
Dönem Hasılatı	200.000 TL
Dönem Sonu Mal Mevcudu	20.000 TL

(Dönem hasılatı + Dönem sonu mal mevcudu) – (Dönem başı mal mevcudu + Dönem içi alışlar + Giderler) = Kar / Zarar

(200.000 TL + 20.000 TL) – (40.000 TL + 80.000 TL + 35.000 TL) = 65.000 TL

Mükellef (H), 2020 yılında 65.000 TL kâr elde etmiş olup, yıl içinde 12.000 TL sosyal güvenlik primi (Bağ-Kur primi) ödemiştir. Ayrıca, mükellefin kazancına 2020 yılı için 13.000 TL kazanç indirimi uygulanmıştır.

Mükellefin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Ticari Kazanç	65.000 TL
Sosyal Güvenlik Primi	12.000 TL
Kazanç İndirimi	13.000 TL
Kalan [65.000 TL – (12.000 TL + 13.000 TL)]	40.000 TL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	40.000 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	6.900 TL
Hesaplanan Vergi İndirimi Tutarı (6.900 TL X %5)	345 TL
Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (6.900 TL - 345 TL)	6.555 TL
Ödenmesi Gereken Damga Vergisi	133 TL

* Ödenmesi Gereken Damga Vergisi: Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi 97,20 TL ve İşletme Hesap Özeti 35,80 TL'dir.

1.1. Şehir içi yolcu taşımacılığı yapan mükellefler için hasılat esaslı kazanç tespiti uygulaması

7186 sayılı Kanun'la Gelir Vergisi Kanunu'nun 113'üncü maddesinde yapılan düzenlemeye göre; basit usulde ticari kazanç elde eden mükelleflerin şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetlerinden kaynaklanan **hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde etmeleri** ve **talep etmeleri** hâlinde, söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri **gayrisafi hasılatlarının %10'u** bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alınır.

Hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından yararlanan basit usul mükelleflerinin:

- Bu faaliyetlerine ilişkin gider veya maliyetleri, vergiye tabi diğer kazanç veya iratlarının tespitinde dikkate alınmaz.
- Bu kazançları dışındaki beyana tabi diğer kazanç veya iratları hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.
- Bu kazancına herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz.
- İki yıl geçmedikçe bu usulden çıkmaları mümkün değildir.

Örnek 8: Ticari kazancı basit usulde tespit edilen Mükellef (İ), özel halk otobüsü ile şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunmakta ve hasılatının tamamını elektronik ücret toplama sistemi aracılığıyla elde etmektedir. Mükellef (İ), hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne geçmek için 03.12.2020 tarihinde bağlı bulunduğu vergi dairesi müdürlüğüne başvuruda bulunmuştur.

Vergi dairesince mükellefin başvurusu incelenerek, şartları taşıdığı tespit edilmiş ve hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne geçebileceği 19.12.2020 tarihinde kendisine bildirilmiştir. Buna göre, mükellef kendisine yapılan bildirim tarihini takip eden yılın başından, yani 01.01.2021 tarihinden itibaren bu faaliyetinden elde ettiği kazancını hasılat esaslı kazanç tespiti usulüne göre hesaplayacaktır.

Hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasına ilişkin şartların kaybedilmesi

- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 353'üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkrası hükümleri uyarınca bir takvim yılı içinde iki kez ceza kesilen mükellefler, cezanın kesildiği ve takip eden iki takvim yılına ait kazançları için bu uygulamadan yararlanamazlar.

- Hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından yararlanan mükelleflerin bu faaliyete ilişkin hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde etmemeleri halinde, bu mükellefler söz konusu durumların gerçekleştiği yılın başından itibaren bu uygulamadan çıkarlar.

Bu konuya ilişkin 309 Seri No.lu Gelir Vergisi Tebliği'nde ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır.

2. Beyan Edilecek Gelir Üzerinden Yapılacak İndirimler

Ticari kazancı basit usulde vergilendirilen mükellefler, yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerine ilişkin olarak Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesinde belirtilen unsurlara ait tutarları (hayat/şahıs sigorta primleri, eğitim ve sağlık harcamaları, bağış ve yardımlar, engellilik indirimi, 13.000 TL'lik kazanç indirimi vb.) indirim konusu yapabileceklerdir. Söz konusu indirimlerin yapılabilmesi için, yıllık beyanname ile bildirilecek bir gelirin bulunması ve yapılacak indirimlerin ilgili mevzuatta belirtilen şartları taşıması gerekmektedir.

Basit usule tabi ticari kazançtan indirim konusu yapılabilecek hususlar şunlardır:

- Hayat/şahıs sigorta primleri,
- Eğitim ve sağlık harcamaları,
- Basit usulde yıllık kazanç indirimi,
- Engellilik indirimi,
- Beyan edilecek gelirden sınırlı olarak indirilebilecek bağış ve yardımlar ile tamamı indirilebilecek bağış ve yardımlar,
- Sponsorluk harcamaları,
- Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan ayni ve nakdi bağışlar,
- İktisadi işletmeleri hariç Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
- Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bazı bağış ve yardımlar,
    - Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına yapılan bağışlar,
    - Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumuna yapılan bağışlar ve yardımlar,
    - Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna yapılan bağışlar,
    - Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna yapılan bağışlar,

- Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına yapılan bağışlar,
- Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu kapsamında kurulan ormanlarda ağaçlandırma, bakım ve koruma masraflarının tamamı,
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu uyarınca yapılan bağışlar,
- Üniversitelere, yüksek teknoloji enstitüleri ile gelirlerinin en az dörtte üçünü münhasıran devlet üniversitelerinin faaliyetlerinin devam ettirilmesi ve desteklenmesini amaç edinmek üzere kurulan ve fiilen bu çerçevede faaliyette bulunan vakıflardan Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınanlara makbuz karşılığında yapılan bağışlar,
- 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun kapsamında kurulan idareye yapılan her türlü nakdî ve ayni bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları.

2.1. Basit usulde yıllık kazanç indirimi

Ticari kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerin 2020 yılına ait olup 2021 yılında beyan edecekleri ticari kazançlarına 13.000 TL'lik kazanç indirimi uygulanacaktır. (2021 yılında elde edilen kazançlara uygulanacak indirim, 313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 14.000 TL olmuştur.)

Bu kapsamda;

- İndirim, basit usule tabi mükelleflerin sadece ticari kazançlarına uygulanacak olup beyana tabi diğer gelir unsurlarının da (kira geliri, menkul sermaye iradı vb.) bulunması halinde bu gelirlere indirim uygulanmayacaktır. Ayrıca, vergilendirme döneminde kazanç elde edilmemesi veya 13.000 TL'nin altında kazanç elde edilmesi nedeniyle yararlanılamayan indirim tutarı ertesi yıllara devredilemeyecektir.
- Ticari kazancı basit usulde vergilendirilen mükellefler, genç girişimcilere ilişkin 75.000 TL'lik kazanç istisnası ile 13.000 TL'lik kazanç indiriminden birlikte yararlanamazlar.
- Ticari kazancı basit usulde tespit edilen mükelleflerden genç girişimcilere ilişkin kazanç istisnası ile 13.000 TL'lik indirime ilişkin şartları birlikte taşıyanlar, söz konusu istisna veya indirimin hangisinden faydalanacaklarını kendileri belirler.
- Basit usule tabi mükelleflerin herhangi bir nedenle takvim yılı içerisinde gerçek usule geçmeleri durumunda, 13.000 TL'lik indirimden yararlanmaları mümkün değildir. Ayrıca, gerçek usule geçen mükellefler genç girişimci istisnasına ait diğer şartları taşısalar dahi ilk defa mükellefiyet tesis edilme şartı ihlal edilmiş olduğundan, söz konusu istisnadan da yararlanamazlar.

Kazanç indirimi uygulamasına ilişkin ayrıntılı açıklamalar 292 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yer almaktadır.

2.2. Engellilik indirimi

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden, engellilik indiriminden yararlananların beyan ettikleri gelirlerine, Gelir Vergisi Kanunu'nun 31'inci maddesinde yer alan esaslara göre hesaplanan yıllık indirim uygulanacaktır.

Gelir Vergisi Kanunu'na göre çalışma gücünün asgari % 80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece engelli, asgari % 60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece engelli, asgari % 40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece engelli sayılır.

2020 yılında elde edilen basit usule tabi ticari kazancın yıllık beyanname ile beyanında dikkate alınacak engellilik indirimi yıllık tutarları şöyledir:

Birinci Derece Engelliler İçin	(1.400 TL X 12)	16.800 TL
İkinci Derece Engelliler İçin	(790 TL X 12)	9.480 TL
Üçüncü Derece Engelliler İçin	(350 TL X 12)	4.200 TL

Engellilik indiriminin uygulamasına ilişkin ayrıntılı açıklamalar 222 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yer almaktadır.

Örnek 9: Basit usulde vergilendirilen ve 2020 yılında 120.000 TL gayrisafi ticari kazanç elde eden Mükellef (K), çalışma gücünün asgari % 60'ını kaybetmiş olup, ikinci derece engellilik indiriminden yararlanmaktadır. Mükellef kendisi için 12.000 TL sosyal güvenlik primi ile küçük çocuğu için 9.000 TL hayat sigortası primi ödemiştir.

İkinci derece engelliler için yıllık indirim tutarı 2020 yılı için (790 TL X 12) 9.480 TL olup, Mükellef (K) beyan edeceği gelirden 9.480 TL indirim yapacaktır.

Mükellefin küçük çocuğu için ödediği hayat sigorta priminin % 50'si, beyan edilen gelirin % 15'ini ve asgari ücretin bir yıllık brüt tutarını aşmamak şartıyla, beyan edilen gelir tutarından indirim konusu yapılabilmektedir.

Bu durumda Mükellef (K)'nin ödediği hayat sigortası priminin % 50'si olan (9.000 TL X % 50) 4.500 TL, beyan ettiği gelirin %15'ini ve 2020 yılı için esas alınacak asgari ücretin bir yıllık brüt tutarı olan 35.316 TL'yi aşmadığından, indirim konusu yapılabilecektir.

Ayrıca, mükellef 13.000 TL'lik kazanç indiriminden yararlanmıştır. Mükellefin 2020 yılına ilişkin beyanı ise aşağıdaki gibi olacaktır:

Gayri Safi Ticari Kazanç	120.000,00 TL
Sosyal Güvenlik Primi	12.000,00 TL
Ticari Kazanç (120.000 TL - 12.000 TL)	108.000,00 TL
İndirilecek Hayat Sigortası Primi (9.000 TL X % 50)	4.500,00 TL
Engellilik İndirimi (790 TL X 12)	9.480,00 TL
Kazanç İndirimi	13.000,00 TL
İndirimler Toplamı (4.500 TL + 9.480 TL + 13.000 TL)	26.980,00 TL
Kalan (108.000 TL - 26.980 TL)	81.020,00 TL
Vergiye Tabi Gelir (Matrah)	81.020,00 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	17.345,40 TL
Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi	17.345,40 TL
Ödenmesi Gereken Damga Vergisi	133,00 TL

Basit usule tabi mükellefler engellilik indirimi başvurularını; İnteraktif Vergi Dairesi (ivd.gib.gov.tr) aracılığı ile sistem üzerinden yapabilirler.

3. Vergiye Uyumlu Mükelleflere %5 Vergi İndirimi

Basit usulde ticari kazancı nedeniyle gelir vergisi mükellefi olan uyumlu mükelleflerin yıllık gelir vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin %5'i, ödenmesi gereken gelir vergisinden indirilir.

Söz konusu indirimden faydalanmak için belirlenen şartlar, Gelir Vergisi Kanunu'nun Mükerrer 121'inci maddesinde düzenlenmiştir.

Buna göre mükelleflerin;

- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıla ait vergi beyannamelerini kanuni süresinde vermiş olması (Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak kanuni süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler bu şartın ihlali sayılmaz.),
- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yıl içerisinde haklarında beyana tabi vergi türleri itibarıyla ikmalen, re'sen veya idarece yapılmış bir tarhiyat bulunmaması (Yapılan tarhiyatların kesinleşmiş yargı kararlarıyla veya Vergi Usul Kanunu'nun uzlaşma ya da düzeltme hükümlerine göre tamamen ortadan kaldırılmış olması durumunda bu şart ihlal edilmiş sayılmaz.),
- İndirimin hesaplanacağı beyannamenin verildiği tarih itibarıyla bu beyannameler üzerine tahakkuk eden vergileri ödemiş olması, ayrıca vergi aslı (vergi cezaları ile fer'i alacaklar dâhil) 1.000 Türk lirası üzerinde vadesi geçmiş borcunun bulunmaması gerekir.

Hesaplanan indirim tutarı, her hâl ve takdirde 1.500.000 Türk lirasından fazla olamaz. İndirilecek tutarın ödenmesi gereken vergiden fazla olması durumunda kalan tutar, yıllık gelir vergisi beyannamesinin verilmesi gereken tarihi izleyen bir tam yıl içinde mükellefin beyanı üzerine tahakkuk eden diğer vergilerinden mahsup edilebilir. Bu süre içinde mahsup edilemeyen tutarlar red ve iade edilmez.

Gelir vergisi mükelleflerinin yararlanacağı indirim tutarı, basit usulde ticari kazancı nedeniyle beyan edilen kazançların toplam gelir vergisi matrahı içerisindeki oranı dikkate alınmak suretiyle hesaplanan gelir vergisi esas alınarak tespit edilir.

Vergi indiriminden yararlanan mükelleflerin, öngörülen şartları taşımadığının sonradan tespiti hâlinde ilgili vergilendirme döneminde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler, vergi ziyaı cezası uygulanmaksızın tarh edilir. Bu hüküm, indirimin hesaplanacağı beyannamenin ait olduğu yıl ile bu yıldan önceki son iki yılda herhangi bir vergiye ilişkin beyanların gerçek durumu yansıtmadığının indirimden yararlanıldıktan sonra tespiti üzerine yapılan tarhiyatların kesinleşmesi hâlinde de uygulanır ve bu takdirde indirim uygulaması dolayısıyla ödenmeyen vergiler açısından zamanaşımı, yapılan tarhiyatın kesinleştiği tarihi takip eden takvim yılının başından itibaren başlar.

Örnek 10: Basit usulde vergilendirilen ve vergi indiriminden yararlanma şartlarının tamamını taşıyan Mükellef (L)'nin 2020 takvim yılına ilişkin gelir vergisi matrahı 100.000 TL'dir.

Buna göre, Mükellef (L) vergi indiriminden aşağıdaki şekilde yararlanacaktır.

Gelir Vergisi Matrahı	100.000,00 TL
Hesaplanan Gelir Vergisi	22.470,00 TL
Hesaplanan Vergi İndirimi Tutarı (22.470 TL X % 5)	1.123,50 TL
Ödenmesi Gereken Gelir Vergisi (22.470 TL – 1.123,50 TL)	21.346,50 TL
Ödenmesi Gereken Damga Vergisi	133,00 TL

4. Genç Girişimcilerde Kazanç İstisnası

- Gelir Vergisi Kanunu'nun mükerrer 20. maddesinde yer alan düzenlemeye göre; basit usulde ticari kazancı nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunan ve mükellefiyet başlangıç tarihi itibarıyla 29 (yirmi dokuz) yaşını doldurmamış tam mükellef gerçek kişilerin, faaliyete başladıkları takvim yılından itibaren üç vergilendirme dönemi boyunca elde ettikleri bu kazançlarının 75.000 TL'sine kadar olan kısmı maddede belirtilen şartlarla gelir vergisinden istisna edilmiştir.
- İstisnadan basit usulde ticari kazancı nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunanlardan Kanun'da öngörülen şartları taşıyanlar yararlanır.
- İstisna, her vergilendirme döneminde yıllık 75.000 TL olarak uygulanacak olup, bir vergilendirme döneminde istisna tutarının altında kazanç elde edilmesi durumunda ise istisnadan yararlanılmayan tutar ertesi yıla devredilemez.

Basit usulde ticari kazancı nedeniyle adlarına ilk defa gelir vergisi mükellefiyeti tesis olunanların, vergi teşvikinden yararlanabilmesi için aşağıdaki şartları taşıması gerekmektedir:

- İşe başlamanın kanuni süresi içinde bildirilmiş olması.
- Kendi işinde bilfiil çalışılması veya işin kendisi tarafından sevk ve idare edilmesi (Çırak, kalfa veya yardımcı işçi çalıştırmak ya da seyahat, hastalık, askerlik, tutukluluk ve hükümlülük gibi zaruri ayrılmalar dolayısıyla geçici olarak işinde bilfiil çalışmamak bu şartı bozmaz.).
- Faaliyetin adi ortaklık veya şahıs şirketi bünyesinde yapılması halinde işe başlama tarihi itibarıyla ortakların tamamının tüm şartları taşıması.
- Faaliyeti durdurulan veya faaliyetine devam eden bir işletmenin ya da mesleki faaliyetin (ölüm nedeniyle faaliyetin eş ve çocuklar tarafından devralınması hali hariç olmak üzere) eş veya üçüncü dereceye kadar (bu derece dâhil) kan veya kayın hısımlarından devralınmamış olması.
- Mevcut bir işletmeye veya mesleki faaliyete sonradan ortak olunmaması.

Genç girişimcilerde kazanç istisnasından yararlanma şartları ve uygulamaya ilişkin ayrıntılı açıklamalar 292 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde yer almaktadır.

5. 2020 Takvim Yılı Gelirlerine Uygulanacak Vergi Tarifesi

Gelir Vergisi Kanunu'na göre 2020 yılında elde edilen basit usulde ticari kazanç gelirlerine aşağıda yer alan vergi tarifesi uygulanarak gelir vergisi hesaplanır.

Gelir vergisine tabi gelirler;

22.000 TL'ye kadar	15%
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	20%
120.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL (ücret gelirlerinde 180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL), fazlası	27%
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL (ücret gelirlerinde 600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL), fazlası	35%
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL (ücret gelirlerinde 600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL), fazlası	40%

oranında vergilendirilir.

6. Basit Usulde Ticari Kazancın Beyanı

6.1. Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi'nin (beyana tabi geliri sadece basit usulde tespit edilen mükellefler için) verilmesi

486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile usul ve esasları belirlenen Defter-Beyan Sistemi kapsamında yer alan beyana tabi gelirleri sadece basit usulde tespit edilen mükellefler, yıllık gelir vergisi beyannamelerini Sistem üzerinden göndereceklerdir. Sistemin kullanımına ilişkin kılavuz, video ve soru-cevaplara www.defterbeyan.gov.tr adresinden erişilebilir.

6.2. Basit usule tabi mükellefler için Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi verilme zamanı ve yeri

- Geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan oluşan mükellefler, **1 Şubat - 1 Mart 2021** (28 Şubat 2021 hafta sonuna rastladığından) tarihleri arasında yıllık gelir vergisi beyannamelerini **Defter-Beyan Sistemi** üzerinden verirler.
- Basit usulde tespit edilen ticari kazanç yanında beyana tabi başka bir gelir unsurunun bulunması halinde, 2020 yılı kazançlarına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesi de **1 - 31 Mart 2021** tarihleri arasında **Defter-Beyan Sistemi** üzerinden verilir.

Ayrıca bu mükelleflerin takvim yılı içinde;

- Memleketi terk etmesi halinde memleketi terkten önceki 15 gün içinde,
- Ölümü halinde ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde vefat eden kişi namına varislerce,

yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanda bulunulması gerekmektedir.

7. Verginin Ödenme Zamanı

2020 yılı kazançlarına ilişkin olarak verilecek yıllık beyannameler üzerinden hesaplanan gelir vergisi iki eşit taksitte ödenecek olup;

- Birinci taksitin **1 Şubat - 1 Mart 2021** (28 Şubat 2021 hafta sonuna rastladığından),
- İkinci taksitin ise **1- 30 Haziran 2021**,

tarihleri arasında ödenmesi gerekmektedir.

Basit usulde tespit edilen ticari kazanç yanında beyana tabi başka bir gelir unsurunun bulunması halinde Mart ayı içerisinde verilecek beyannameler üzerinden hesaplanan gelir vergisi **Mart ve Temmuz** aylarında olmak üzere, **iki eşit taksitte** ödenecektir.

Örnek 11: Antalya ilinde basit usulde vergilendirilen ve sipariş üzerine iş yapan terzi Mükellef (M)'nin bu geliri dolayısı ile 2020 yılında elde ettiği ticari kazanç 66.000 TL'dir. Mükellef (M)'nin aynı zamanda 2020 yılında elde ettiği 24.000 TL konut kira geliri bulunmaktadır.

Mükellef (M)'nin geliri sadece basit usulde tespit edilen ticari kazançlardan ibaret olsaydı bu faaliyetlerinden doğan gelirlerini **1 Şubat - 1 Mart 2021** tarihleri arasında beyan edecekti.

Ancak, basit usulde ticari kazancı yanında beyanı gereken gayrimenkul kira geliri de bulunduğundan, Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi Defter-Beyan Sistemi üzerinden **1 - 31 Mart 2021** tarihleri arasında elektronik ortamda gönderilecektir.

Memleketi terk ve ölüm gibi mükellefiyetin kalkmasını gerektiren durumlarda, beyan üzerine tarh edilen vergiler beyanname verme süreleri içinde ödenecektir.

8. Verginin Ödenme Şekli

Verginizi Başkanlığımıza ait www.gib.gov.tr internet adresinde yer alan anlaşmalı bankalardan ve tüm vergi dairelerimizden ödeyebilirsiniz.

D. BASİT USULE İLİŞKİN DİĞER HUSUSLAR

1. Basit Usule Tabi Mükelleflerin Bildirim Yükümlülüğü

Basit usule tabi mükelleflerin vergi dairesine bildirmek zorunda oldukları hususlar şunlardır:

- İşe başlama.
- Değişiklikler (adres değişikliği, iş değişikliği, işletmede değişiklik).
- İşi bırakma.

Basit usule tabi mükellefler işe başlama, adres, iş veya işyerlerinde meydana gelen değişiklikler ile işi bırakma bildirimlerini İnteraktif Vergi Dairesi aracılığıyla (ivd.gib.gov.tr) ve İnteraktif Vergi Dairesi Mobil uygulamasını kullanarak sistem üzerinden yapabilirler.

1.1. İşe Başlama

İşe başlama bildirimi basit usule tabi mükellef tarafından imzalanarak kendilerince veya Avukatlık Kanunu'na göre ruhsat almış avukatlar veya 3568 sayılı Kanun'a göre yetki almış meslek mensuplarınca işe başlama tarihinden itibaren **10 gün** içinde ilgili vergi dairesine yapılır.

İşe başlama bildiriminin, serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler aracılığıyla düzenlenmesi halinde, bildirim bu kişiler tarafından da ayrıca kaşe/mühür basılmak suretiyle imzalanır.

Mükellefiyet tesisi işlemleri için, İşe Başlama/Bırakma Bildirimiyle birlikte gerekli kontrol ve teyit işlemlerinin yapılabilmesi amacıyla nüfus cüzdanının aslının vergi dairesi personeline ibraz edilmesi, işyeri bilgilerinin İşe Başlama/Bırakma Bildiriminde yer alan ilgili alanlara yazılması yeterlidir.

1.2. Değişiklikler (Adres Değişikliği, İş Değişikliği, İşletmede Değişiklik)

Mükellefler adres, iş veya işyerlerinde meydana gelen değişiklikleri, değişikliğin meydana geldiği tarihten itibaren 1 ay içerisinde dilekçeyle bağlı oldukları vergi dairesine bildirmek zorundadırlar.

1.3. İşi Bırakma

Vergiye tabi olmayı gerektiren muamelelerin tamamen durdurulması ve sona ermesi işi bırakmayı ifade eder. Mükelleflerden işi bırakanların, bu durumu **1 ay** içerisinde vergi dairesine bildirmesi gerekmektedir.

Gerçek kişilerde ölüm işi bırakma hükmünde olup, ölüm halinde mirası reddetmemiş mirasçılar tarafından bildirimde bulunulması gerekir. Mirasçılardan herhangi birinin ölümü bildirmesi diğer mirasçıları bu ödevden kurtarır.

2. Basit Usule Tabi Mükelleflerde Belge Düzeni

2.1. Kullanılacak belgeler

Basit usulde vergilendirilen mükellefler, hasılatları ile ilgili olarak, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre fatura, perakende satış vesikaları ve ilgili mevzuatta sayılan diğer belgeleri düzenlemek ve kullanmak zorundadırlar. Aynı zamanda kendilerine yapılan mal ve hizmet teslimleri için fatura, müstahsil makbuzu, gider pusulası ve Vergi Usul Kanunu gereğince uygun olan diğer belgeleri almak zorundadırlar.

Mükellefler, vergi matrahlarının tespiti ile ilgili giderlerini belgelendirmeye mecburdurlar.

2.2. Belge temini

- Basit usule tabi mükelleflerin kullandıkları belgeler ve zarflar sadece Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu (TESK) tarafından bastırılmaktadır.
- Bu mükellefler belgelerini bağlı oldukları oda veya birlikten temin edeceklerdir.
- Mükelleflerin bulunduğu yerde bağlı oldukları oda veya birlik yoksa veya bulunduğu yerde bağlı olacağı oda veya birlik kurulmamış ise; en yakın oda veya birliğe veya karma odaya kayıt yaptıracaklardır. Belgelerini de kayıt yaptırdığı bu odadan temin edeceklerdir.
- Basit usulde vergilendirme kapsamında bulunup, meslek odalarına üye kayıtları yapılamayan, traktörle nakliyecilik yapanlar, hususi oto ile ticari faaliyette bulunanlar, biçerdöver işletmecileri ile inşaat ustaları gibi mükellefler, kullanacakları belgeleri ikinci sınıf tüccarları n tabi oldukları esaslar çerçevesinde (anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle) temin edebilecekleri gibi diledikleri takdirde faaliyette bulundukları yerdeki herhangi bir oda veya birlikten de temin edebileceklerdir.

2.3. Belge düzenlenmesinde uyulacak esaslar

Basit usulde vergilendirilen mükellefler ikinci sınıf tüccarların tabi olduğu usul ve esaslar dâhilinde belge düzenlemek durumundadırlar.

Ancak; Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 257'nci maddesindeki yetkiye istinaden çıkarılan 215 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin;

- Belge vermedikleri günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlemeleri,
- Düzenlenen faturanın alıcıya ilişkin bilgiler yerine "... tarihli toplam hasılat" ibaresinin yazılması,

şeklinde kolaylık sağlanmıştır.

Söz konusu uygulama, aynı usul ve esaslar dâhilinde 313 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile **31.12.2021 tarihine kadar** uzatılmıştır. Bu imkândan yararlanmak isteyen mükellefler, müşterilerinin istemeleri halinde fatura veya perakende satış vesikası (dolmuş işletenler hariç) vermek zorundadırlar.

2.4. Belgelerin iptali

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden işlerini terk edenlerin kullanmadıkları belgelerin iptal işlemleri belgeleri veren oda veya birliklerce yapılacaktır. Ancak, belgelerini anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle temin eden mükelleflerin belgelerinin iptali ise vergi dairelerince yapılacaktır.

İşini terk edenlerden, söz konusu belgeleri ibraz edemeyenler ile eksik belge ibraz edenler veya belgelerini kaybettiğini bildiren mükelleflerin durumu, belgeyi veren oda veya birliklerce düzenlenen tutanak ile tespit edilecektir. İşini terk edenlerden belgelerini anlaşmalı matbaalara bastırmak veya noterlere tasdik ettirmek suretiyle temin eden mükelleflerden, belgeleri ibraz edemeyenler ile eksik belge ibraz edenler veya belgelerini kaybettiğini bildiren mükelleflerin işlemleri ise vergi daireleri aracılığı ile yapılacaktır. Bu mükellefler hakkında bir taraftan usulsüzlük cezası kesilirken, diğer taraftan ilgili dönem vergi matrahlarının tespiti için takdir komisyonuna sevk işlemi yapılır.

2.5. Kayıtların tutulması

Basit usule tabi mükelleflerin kayıtları, mükelleflerin "Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" düzenledikleri meslek odaları veya meslek mensupları aracılığıyla Defter-Beyan Sistemi üzerinde tutulacaktır.

Basit usule tabi mükelleflerin alış ve giderleri ile satış ve hasılatlarına ilişkin üçer aylık kayıtlar, "Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi" düzenledikleri meslek odaları veya meslek mensupları aracılığıyla izleyen ayın sonuna kadar Defter-Beyan Sistemine kaydedilir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma mecburiyetine ilişkin hükümleri, Gelir Vergisi Kanunu'na göre kazançları basit usulde tespit edilenler hakkında uygulanmaz.

2.6. İktisadi kıymetlerin satışında belge düzenlenmesi

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin taşıt ve diğer sabit kıymetlerini satmaları dolayısıyla fatura düzenleme yükümlülükleri bulunmamaktadır. Bu mükelleflerce yapılan taşıt satışlarının noter satış sözleşmesi ile diğer sabit kıymet satışlarının ise söz konusu sabit kıymetleri satın alan mükellefler tarafından düzenlenecek gider pusulası ile tevsik edilmesi mümkündür.

2.7. Sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilen mükelleflerin durumu

Basit usule tabi ticaret erbabından, sahte veya muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenlediği veya kullandığı tespit edilenler, bu hususun kendilerine tebliğ edildiği tarihi takip eden ay başından itibaren gerçek usulde vergilendirilmeye ve ikinci sınıf tüccarlara ilişkin hükümlere tabi olmaya başlarlar.

3. Muhafaza ve İbraz Yükümlülüğü

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin, bir takvim yılı içinde aldıkları mallara ve hizmetlere ait alış belgeleri ve yaptıkları giderler ile hasılat belgeleri kayıtlarının tutulduğu bürolarda muhafaza edilecektir. Cari takvim yılına ilişkin belgelerin ibrazı da bu bürolardan talep edilecektir.

Cari takvim yılı kayıtlarının tutulması ve vergilendirmeyle ilgili tüm ödevler bürolarca yerine getirilecektir. Yıllık beyannamenin verilmesinden sonra o yıla ilişkin belgeler muhafaza edilmek üzere mükellefe teslim edilecektir. Teslim alınan belgeler, ilgili bulundukları yılı takip eden takvim yılı başından başlayarak 5 yıl süre ile mükelleflerce muhafaza edilecektir.

Mükelleflerce, bir takvim yılı içinde aldıkları mallara ve hizmetlere ait alış belgeleri ve yaptıkları giderler ile hasılat belgelerinin, ilgili bulundukları yılı takip eden yıldan başlayarak 5 yıl süresince saklanması ve yetkili makam ve memurların talebi üzerine ibraz edilmesi zorunludur.

4. Tevsik Zorunluluğu

Hazine ve Maliye Bakanlığına tanınan yetkiye istinaden;

- Birinci ve ikinci sınıf tüccarların,
- Kazancı basit usulde tespit edilenlerin,
- Defter tutmak zorunda olan çiftçilerin,
- Serbest meslek erbabının,
- Vergiden muaf esnafın,

kendi aralarında yapacakları ticari işlemler ile nihai tüketicilerden mal ve hizmet bedeli olarak yapacakları 7.000 TL'yi aşan tahsilat ve ödemelerini, aracı finansal kurumlar (5411 sayılı Kanun'da tanımlanan banka, 6493 sayılı Kanun kapsamında yetkilendirilmiş ödeme kuruluşları, 6475 sayılı Kanun'a göre kurulan Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.) kanalıyla yapmaları ve bu tahsilat ve ödemeleri söz konusu kurumlarca mevzuatlarına göre düzenlenen belgelerle (dekont, hesap bildirim cetveli, alındı vb.) tevsik etmeleri zorunludur.

Ancak tevsik zorunluluğu kapsamında olanlardan araç kiralama faaliyeti ile uğraşanların vermiş oldukları motorlu kara taşıtı ve motorlu kara aracı kiralama hizmetlerine ilişkin tahsilat ve ödemelerin ise yukarıda belirtilen hadle sınırlı kalınmaksızın, aracı finansal kurumlar tarafından düzenlenen belgeler ile tevsik edilmesi zorunludur.

Tahsilat ve ödemelerin tevsik zorunluluğu kapsamında aracı finansal kurumlar kanalıyla yapılması, bu zorunluluğu ortaya çıkaran işleme ilişkin olarak Vergi Usul Kanunu'nda yer alan belgeleri düzenleme zorunluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

5. Vergi Levhalarının Alınması ve Bulundurulması

Basit usule tabi mükellefler, vergi levhaları sistem tarafından internet vergi dairesi hesaplarına aktarıldıktan sonra, internet vergi dairesinden bizzat kendileri veya 3568 sayılı Kanun uyarınca yetki almış olup bağımsız çalışan serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavirler (meslek mensupları) aracılığıyla 1 Nisan'dan itibaren 31 Mayıs 2021 gün sonuna kadar vergi levhalarını yazdıracaklardır.

Ayrıca, kazancı basit usulde tespit edilen mükellefler, vergi levhalarına yukarıda belirtildiği şekilde erişebilecekleri gibi bağlı bulundukları meslek odaları aracılığıyla da internet vergi dairesi üzerinden erişebileceklerdir.

Basit usule tabi mükellefler vergi levhası oluşturma ve sorgulama işlemlerini; İnteraktif Vergi Dairesi aracılığıyla (ivd.gib.gov.tr) yapabilirler.

6. Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanılması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerden isteyenler ödeme kaydedici cihaz kullanabileceklerdir.

7. Yanında İşçi Çalıştıran Basit Usule Tabi Mükelleflerin Sorumluluğu

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin kendi işyerlerinde bilfiil çalışmaları veya bulunmaları şarttır. Ancak, bu mükelleflerin işlerinde yardımcı işçi çalıştırmaları veya çırak kullanmaları bu şartı bozmayacaktır
.

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin yanında çalışan kişiler, Gelir Vergisi Kanunu'nun 64'üncü maddesine göre diğer ücretli olarak vergilendirilecektir.

Diğer ücret kapsamında vergilendirilenler vergi karnesi almaya mecbur olduklarından, kazançları basit usulde vergilendirilen ticaret erbabının yanında çalışanların vergi karnesi almalarını ve karnelerinde yazılı vergilerini ödemelerini temin etme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Bu mecburiyete uyulmadığı takdirde;

- Zamanında karne almamış veya vergisini tarh ettirmemiş olan hizmet erbabının vergisi işveren adına tarh edilir ve vergi cezası da aynı işveren adına kesilerek tahsil edilir.

- Vergi Karnesini zamanında almış ve vergisini tarh ettirmiş olan hizmet erbabının zamanında ödenmemiş olan vergisi ve gecikme zammı da yanında çalıştığı tespit edilen işverenden tahsil edilir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 122'nci maddesine göre diğer ücret kapsamında vergilendirilen hizmet erbabının Muhtasar Beyannameye tabi işverenler nezdinde çalışmaya başlaması halinde, bu tarihten sonraki aylara ait olmak üzere peşin ödemiş oldukları vergiler gerçek ücretleri üzerinden hesaplanan vergilere mahsup edilir ve mahsubu yapılan miktar hizmet erbabının vergi karnesine işveren tarafından kaydedilir.

8. İşyerinin Kira Olması Halinde Kira Ödemesi

Basit usulde vergilendirmeye tabi mükelleflerin vergi kesintisi yapma yükümlülüğü bulunmamaktadır. Basit usule tabi mükellefler işyeri olarak kiraladıkları gayrimenkul için ödedikleri kira üzerinden vergi kesintisi yapmayacaklardır.

İşyeri kiralamalarında miktar sınırlaması olmaksızın kira ödemelerinin banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. tarafından düzenlenen belgelerle tevsik edilmesi zorunluluğu bulunmaktadır.

Banka veya Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş. aracı kılınmak suretiyle, para yatırma veya havale, çek veya kredi kartı gibi araçlar kullanılmak suretiyle yapılan tahsilat ve ödemeler karşılığında dekont veya hesap bildirim cetvelleri düzenlendiğinden bu belgeler tevsik edici belge kabul edilecektir. Bankaların internet şubeleri üzerinden yapılan ödeme ve tahsilatlar da aynı kapsamdadır.

İşyeri kirasının, müşteriden alınan çek ile ödemesinin yapılması durumunda çekin elden kiralayan kişiye ciro edilmesi ve bu kişinin bankadan çeki tahsil etmesi ile tevsik şartı yerine getirilmiş sayılır.

Getirilen zorunluluklara uymayanlara kesilecek ceza, kazancı basit usulde tespit edilenler hakkında o yıl için belirlenen özel usulsüzlük cezası miktarından az olmamak üzere her bir işlem için bu işleme konu tutarın %5'idir. Bu ceza kiracı ve kiralayana ayrı ayrı uygulanır.

9. Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerde Katma Değer Vergisi Uygulaması

Basit usulde vergilendirilen mükelleflerin teslim ve hizmetleri katma değer vergisinden istisna tutulmuş olup, bu mükelleflerin KDV Beyannamesi vermesine gerek bulunmamaktadır.

- Basit usulde vergilendirilen mükellefler, mal teslimleri ve hizmet ifalarında katma değer vergisi hesaplamayacakları için bunlardan mal ve hizmet alan mükelleflerin indirim konusu yapacakları bir katma değer vergisi tutarı da söz konusu olmayacaktır.

- Gerçek usulde vergilendirilen mükelleflerden mal ve hizmet satın alan basit usulde vergilendirilen mükellefler, ödedikleri katma değer vergisini gider veya maliyet olarak dikkate alacaklardır.

Ancak, basit usulde vergilendirildikleri ve işlemleri katma değer vergisinden istisna olduğu halde düzenledikleri belgelerde katma değer vergisi gösteren veya “KDV dâhildir” mealinde bir şerhe (belgenin KDV satırını çizerek “KDV dâhildir” yazılması veya KDV satırı yerine belgenin herhangi bir yerine “KDV dâhildir” yazılması durumu değiştirmeyecektir.) yer veren mükellefler, bu belgelerde ayrıca gösterilen veya iç yüzde yoluyla hesaplanan katma değer vergisini takip eden ayın yirmi altıncı günü akşamına kadar beyan edip ödemek zorundadırlar.

Basit usulde vergilendirilen mükellefler, ilgili vergi dairesine yazılı başvuruda bulunarak, vergiye tâbi tutulmalarını talep edebilirler. Vergi dairesince, üçer aylık dönemler halinde verilecek KDV mükellefiyetleri talep tarihinden itibaren tesis olunur. Bu şekilde mükellef olanlar üç yıl geçmedikçe mükellefiyetten çıkamazlar. Mükellefler üç yıllık sürenin bitiminden önce mükellefiyetten çıkma talebinde bulunmadıkları takdirde mükellefiyet yeniden üç yıl süre ile uzatılmış sayılır.

10. Basit Usulde Vergilendirilen Mükelleflerde Özel Tüketim Vergisi Uygulaması

ÖTV Kanunu'na ekli;

- (I) sayılı listedeki malların ithalatçısı veya imalatçılarının,
- (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanları ilk iktisap kapsamında teslim edenlerin,
- (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olmayan mallar ile (III) ve (IV) sayılı listelerde yer alan malların imalatçılarının, ithalatçılarının veya müzayede yoluyla satışını gerçekleştirenlerin,

basit usule tabi olmanın şartlarını taşımaları nedeniyle gelir vergisi yönünden basit usulde vergilendirilen mükellef olması, bunların ÖTV mükellefi olarak 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda belirtilen sürelerde ÖTV beyan edip ödemelerini etkilememektedir.

11. Geçmiş Yıl Zararlarının Mahsubu

Gelirin toplanmasında gelir unsurlarının bazılarından doğan zararlar (Gelir Vergisi Kanunu'nun 80'inci maddesinde yazılı diğer kazanç ve iratlardan doğanlar hariç) diğer kaynakların kazanç ve iratlarına mahsup edilir. Bu mahsup neticesinde kapatılmayan zarar kısmı, müteakip yılların gelirinden indirilir. Arka arkaya 5 yıl içinde mahsup edilmeyen zarar miktarı sonraki yıllara devredilemez.

Bir vergilendirme döneminde geçmiş yıl zararı bulunmasına rağmen, ilgili dönemde kar beyan edilerek geçmiş yıl zararları indirim konusu yapılmamışsa, daha sonraki yıllarda bu dönem için indirim yapılamaz. Bu durumda, geçmiş yıl zararları ile ilgili indirim hakkından vazgeçilmiş kabul edilir.

Defter-Beyan Sistemine ilişkin detaylı bilgiye www.defterbeyan.gov.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Ayrıntılı Bilgi İçin;

VİMER 189
VERGİ İLETİŞİM MERKEZİ

DEFTER BEYAN SİSTEMİYLE

Vergide Dijital Dönüşüm Devam Ediyor

www.defterbeyan.gov.tr

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

/gibsosyalmedya /gibsosyalmedya /gib.sosyalmedya
/gibsosyalmedya /company/gibsosyalmedya www.gib.gov.tr